

**OLY TA'LIM MUASSASALARIGA
KIRUVCHILAR UCHUN**

SAVOLLAR KITOBI

ABITURIYENT: _____
F.I.O. Imzo

ABITURIYENT DIQQATIGA!

Test topshiriqlarini yechishdan avval savollar kitobini varaqlab, unda har bir fan boyicha 36 ta savol mavjudligini tekshiring. Agar savollar soni kamligi aniqlansa yoki savollar kitobi raqami bilan javoblar varag'i raqami bir xil bo'lmasa, darhol auditoriya rahbariga ma'lum qiling.

Savollar kitobida abituriyentning familiyasi, ismi, otasining ismi xato to'ldirilgan yoki to'ldirilmagan va imzosi qo'yilmagan hollarda e'tirozlar ko'rib chiqilmaydi.

Kitob tipi: 32

FANLAR:

Blok 1: Ona tili va adabiyot

Blok 2: Biologiya

Blok 3: Kimyo

Savollar kitobi raqami: **1701315**

Toshkent – 2017

ONA TILI VA ADABIYOT

1. Qaysi gap tarkibida fe'lining munosabat shakli vazifasida qo'llangan ko'makchi morfema sonor undosh tovush bilan ifodalangan?
A) *Otarning bolasi bo'lma, odarning bolasi bo'l.*
B) *Nima qilay, o'rgilay, aytсам, tilim kuyadi, aytmasam - dilim.*
C) *Kimki buni tushunmabdi, u katta xatoga yo'l qo'yadi.*
D) *Bir tishlam non gadosi bo'lib, birovlarning eshigiga borgan vaqtlarim ham bo'ldi.*
2. Uyushiq aniqlovchi mavhum otlar bilan ifodalangan gapni belgilang.
A) *Bolajon o'zbek xalqi voqea tagida haqiqat va o'zbekona fe'l-atvor borligiga ishonadi.*
B) *Iste'od egasi o'zi yaratgan ma'naviy va moddiy boylardan o'zi ham bahramand bo'lishga haqli.*
C) *Insonning yoshlikda yo'l qo'ygan xatosi, bilib-bilmay qilgan gumohi yoshi ulg'ayganida o'z natijasini beradi.*
D) *Qattiq qo'rqish va vahimaning zo'ridan oyoq-qo'lim bo'shshib, tilim kalimaga kelmay qoldi.*
3. Quyidagi qaysi gaplarda fonetik hodisa asosida yozilgan so'z yasovchi qo'shimcha qatnashgan?
1. Kel, o'zbek qardoshim, aziz qo'nog'im bo'l.
2. Ko'rpaning guldor qavig'i hammani qiziqirdi.
3. O'ynoqi musiqa sadolari o'tirganlarning mudroq kayfiyatini tarqatdi.
4. O'tovda chordana qurib o'tirgan chol asta o'rnidan qo'zg'alib qo'ydi.
A) 2, 3, 4 B) 1, 2, 3 C) 3, 4 D) 1, 2, 3, 4
4. To'g'ri hukmni aniqlang.
A) *jarangli va jarangsiz juftlik hosil qiluvchi undoshlar shovqinli undoshlarga mansub*
B) *jarangsiz jufti yo'q jarangli undoshlar faqat sonor undoshlar guruhiga mansub*
C) *ovozdor undoshlarda shovqin ishtirok etmaydi*
D) *jarangli jufti yo'q jarangsiz undoshlar hosil bo'lish o'rniga ko'ra bir guruhga mansub undoshlar sanaladi*
5. Qaysi javobda ko'makchi morfema sifatida qo'llanishi mumkin bo'lgan jarangli undoshlar berilgan?
A) *b, k, m, ng, d* B) *n, ch, r, t* C) *l, n, q, y* D) *v, y, b, l, m*
6. Farzandni kiydiradigan, yediradigan, voyage yetkazadigan va kelajagini porloq qilish uchun qayg'uradiganlar ota-ona, opa-aka va yaqin qarindoshlaridir, yo'g'ini yashiradigan, borini oshiradigan va obro'-e'tiborli qiladigan insonlar mahalladoshlari, tengdoshlari va do'stlaridir. Ushbu qo'shma gapdagi gap bo'laklari haqida berilgan noto'g'ri hukmni toping.
A) *qo'shma gap tarkibidagi ikkala sodda gapda ham uyushiq egalar otlashgan so'z bilan ifodalangan*
B) *qo'shma gap tarkibidagi ikkala sodda gapda ham sodda ot kesim uyushgan*
C) *qo'shma gap tarkibidagi birinchi sodda gapda otlashgan so'z bilan ifodalangan ega uyushgan*
D) *qo'shma gap tarkibidagi ikkinchi sodda gapda uyushiq aniqlovchi qatnashgan*
7. Tabiat ishlariga qo'pollik bilan aralashish tufayli paydo bo'lgan kasalliklarni farmatsevtika zavodlarida ishlangan dorilar bilan tuzatib bo'lmaydi. Ushbu gapdagi yordamchi so'z turkum(lar)iga mansub birliklar hamda ular bilan shakllangan bo'laklar haqida berilgan to'g'ri fikrni aniqlang.
A) *Yordamchi so'zlar bilan shakllangan bo'laklarning barchasi kesimga bevosita tobelangan.*
B) *Yordamchi so'zlarning barchasi sof ko'makchilar hisoblanadi.*
C) *Gapdagi yordamchi so'zlarning barchasini kelishik qo'shimchalari bilan almashirish mumkin.*
D) *Yordamchi so'zlar bir o'rinda hol, ikki o'rinda to'ldiruvchini shakllantirishga xizmat qilgan.*
8. Berilgan so'zlardan qaysilarining turlangan shakllari ham o'zaro omonim bo'la oladi?
1) *soch*, 2) *shox*, 3) *sir*, 4) *tovon*, 5) *es* 6) *bot*
A) 4, 5, 6 B) 2, 3, 4 C) 1, 3, 4, 5 D) 1, 2, 3, 6
9. Berilgan paronim juftiga ega omonim so'zlarni aniqlang.
1) **shoh**; 2) **asr**; 3) **soch**; 4) **ruх**; 5) **sanat**; 6) **tus**
A) 3, 4, 5, 6 B) 2, 4 C) 1, 2, 4 D) 1, 2, 4, 5
10. Quyidagi gapda ma'no ko'chishining qaysi tur(lar)i qatnashgan? Aytmaganning dasturxoniga borib qadrimni tushirmoqchi emasman.
A) *faqat metafora*
B) *metonimiya, metafora*
C) *sinekdoxa, metafora*
D) *vazifadoshlik, metonimiya*
11. Ushbu kechada Vatan himoyasi uchun jon fido etgan o'g'lonlarimizning onalari mardonalik bilan ko'ksini qalqon qilgan farzandlari haqida faxrlanib gapirdi. Ushbu gapda ishtirok etgan yordamchi so'zlar haqida berilgan qaysi ma'lumot to'g'ri emas?
A) *ravish holini shakllantirgan ko'makchi ishtirok etgan*
B) *vazifadosh ko'makchilar qatnashmagan*
C) *mustaqil to'ldiruvchini shakllantirgan ko'makchi ishtirok etgan*
D) *ko'makchilar kesimga faqat bevosita tobelangan gap bo'laklarini shakllantirgan*
12. Qaysi gapda fe'lining buyruq-istak mayliga oid munosabat shaklining badiiy uslubga xos ko'rinishi qo'llangan?
A) *Men kimga suyangayman, birinchi muhabbatim faqat eslab yongayman, birinchi muhabbatim.*
B) *Qora ko'zum, kel-u, mardumliq emdi fan qilg'il, Ko'zum qarosida mardum kabi vatan qilg'il.*
C) *Ko'rgali husnungni zor-u muftalo bo'ldum sanga, Ne balolig' kun edikim, oshno bo'ldum sanga.*
D) *Yaxshini maqtasang - yarashur, Yomonni maqtasang - adashur.*
13. Yordamchi so'z turkumlarining faqat bir turiga, oid birliklar uch o'rinda qo'llangan gapni toping.
A) *Ko'z oldimda sobit turar faqat shu Vatan, Kulbasi ham kenglik qadar chulg'aydi meni.*
B) *Faqat o'tmish bilan yashamas inson, Garchand bo'lolmaydi undan hech ozod.*
C) *Dildan o'chiraylik g'amning otini, Bahor ham baxt kabi axir yagona.*
D) *Mana shu o'yin-kulgular, qo'shiq va kuylar yosh-u qarining diliga orom hamda quvonch bag'ishlagan lola sayli yaqinda bo'lgan edi.*
14. Taqlid so'z eganing aniqlovchisi vazifasini bajargan gapni aniqlang.
A) *Jigarim otashga tegardi jiz-jiz, Sochlarim oqargan shunda, ehtimol.*
B) *Yetti qaroqchi yulduzi tik kelganda qo'ng'ir-qo'ngir ovozdan uyg'onib ketdim.*
C) *Qirlarning g'ir-g'ir shamoli, o'pkalarga moydek tuyilgan totli havosi hammamizning ruhimizni ko'tarib yubordi.*
D) *Chiqib ketayotganida chol-kampir pichir-pichir qilayotganini sezdim.*
15. Qaysi gaplarda qaratqich kelishigini belgisiz qo'llash natijasida uslubiy g'alizlik yuzaga kelgan?
1) *Maktab bog'ida o'tgan yili ekilgan ko'chatlar bo'y cho'zib qolgan edi.* 2. *Yaxshining har bir ishi chiroyli, har bir qadami go'zal, yomonlar esa kundan kunga mung va alami ortadi.* 3. *Buyuk mutafakkir har bir asari o'quvchini doimo chuqur o'yga toldiradi.* 4. *Insoniyat tarixi o'zligimizni anglatadigan bizning olis shajaramizni va insoniy qadr-qimmatimizni belgilaydigan mo'tabar va muqaddas voqeelikdir.*
A) 2, 3, 4 B) 2, 3 C) 1, 2 D) 1, 3
16. Qaysi javobda berilgan barcha so'zlar to'g'ri yozilgan?
A) *xalqum, xijolat, xandaq*
B) *halqum, hijolat, handaq*
C) *halqum, xijolat, xandaq*
D) *xalqum, hijolat, xandaq*
17. Quyida berilgan ko'chirma gapli qo'shma gaplarning qaysi birida tinish belgilarining qo'llanish qoidasiga rioya qilinmagan?
A) *"Endi hamisha xonadon sohibining gapiga quloq solgaysiz, - dedi Bibixonim keliniga, - aytganlarini so'zsiz bajargaysiz".*
B) *Guli dedi: "G'azaldan bahr topmag'an kim?"*
C) *Ertoevning gapini eshitmagan inobat birinchi unga yuzlanib: "Umarov uka, - dedi sekin, - unisiyam kerak, bunisiyam kerak".*
D) *Qaynonasi Bibixonim: "Biz in'omning teran ana'nasi bor, - dedi sirg'alarini kelinining qulog'iga taqib qo'yar ekan".*
18. Iboralar bilan ifodalangan sifatlovchi aniqlovchi egaga tobelangan gapni aniqlang.
A) *Ayollar, yig'lab ko'nglingizni bo'shatishdek ne'mat ato etgani uchun Allohga shukur qiling.*
B) *Ostonada eti borib suyagiga yopishgan qari it cho'zilib yotardi.*
C) *Kampir hayotdan ko'z yumganida qishloqlari uni o'sha ko'chadan*

- ko'tarib o'tishdi.*
D) *Qishloqda beva-bechora, qo'li qisqalarning uyi eng avval tomsuvoq qilindi.*
19. Ikki o'rinda mustaqil to'ldiruvchi, ikki o'rinda nomustaqil to'ldiruvchi ishtirok etgan gapni aniqlang.
A) *Yer qor va yomg'ir namlarini yig'ib, kelgusi yil bosili uchun asrab turadi, o'zida kuch to'playdi.*
B) *Ona tilimizning imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish uchun uning so'z boyligini bilishgina kifoya qilmaydi.*
C) *Bobom shirinso'zlik har qanday baloni qaytarishga qodirligini aytdi.*
D) *Shoira xalqni og'ir sinovlar, ulug' o'zgarishlar jipslashtirishini, uning kuch-qudratini imtihon qilishini yozadi.*
20. Bo'lishsizlik shakli orqali tasdiq ma'nosi ifodalangan gapni aniqlang.
A) *Oyqizning yuzlari qizarib ketdi, uyalganidan boshini quyi solib, indamay qoldi.*
B) *Sizlar boyligingizga, kuch-quvvatingizga mag'rur bo'lib, aysh-ishrat bilan mashg'ulsiz.*
C) *Ha, men u odamni baholaganimda yanglishmadim, to'g'ri so'zladim.*
D) *Yomonga yondoshgan yiqilmay qolmas, oxiri chuqurga tiqilmay qolmas.*
21. Kechagi g'amin o'ylasa obdon,
Bukchayib qolardi bugun odamzod.
Ushbu gapda ravish turkumiga oid so'zlarning sintaktik vazifasi ketma-ketligi to'g'ri berilgan javobni aniqlang.
A) *aniqlovchi, hol, hol* B) *aniqlovchi, hol* C) *hol, hol, hol* D) *hol, hol*
22. Taqdir kuldi,
o'lim tegmasdan o'tib ketdi,
qilmadi jur'at.
Netay, axir so'nggi minutda
pistoletim qildi xiyonat.
She'riy parchadagi yasama so'zlar haqidagi noto'g'ri fikrni aniqlang.
A) *yasama so'zlar uchta mustaqil so'z turkumiga tegishli.*
B) *2ta affiksatsiya usulida, 2ta kompozitsiya usulida yasalgan so'zlar ishtirok etgan.*
C) *Sodda yasama so'zlar bir turkumga oid so'zlardan hosil qilingan.*
D) *Uchta yasama so'z g'aping bosh bo'laklari vazifasida kelgan.*
23. Yetakchi morfemasi ot bo'lgan yasama so'z qatnashgan gapni aniqlang.
A) *Tani sog'lik - tuman boylik.*
B) *Bilimi zo'r mingni yiqar.*
C) *Odami el ko'kartirdi.*
D) *Aybsiz do'st axtargan do'stsiz qolar.*
24. Qaysi qo'shimchalar ot yasovchi va shakl yasovchi qo'shimcha sifatida o'zaro omonim bo'la olmaydi?
A) *-in, -m* B) *-lay, -chi* C) *-a, -k* D) *-xon, -choq*
25. Murod Muhammaad Do'st qalamiga mansub asar nomini aniqlang.
A) *"Bir toychoqning xuni"*
B) *"Ko'ngil ozodadir"*
C) *"Otoyining tug'ulgan kuni"*
D) *"Yozning yolg'iz yogori"*
26. Qoplonbek va Oymomo Tog'ay Murodning qaysi asari qahramonlari hisoblanadi?
A) *"Ot kishnagan oqshom"*
B) *"Otamdan qolgan dalalar"*
C) *"Oydinda yurgan odamlar"*
D) *"Yulduzlar mango yonadi"*
27. Qaysi javobda Oybekning "Dilbar davr qizi" asari bilan bir xil janrdagi asar nomi berilgan?
A) *"Baxtigul va Sog'indiq"*
B) *"Nur qidirib"*
C) *"Mahmud Tarobiy"*
D) *"Bolalik"*
28. "Ho'ena! Aslo g'am yema! Shu o'gillaringning menda haqi ko'p. Sening tuzingni men ko'p yeganman. Katta o'g'ling meni ko'p parvarish qilar edi. Endi shuning arvohi uchun ertaga maydonga kiraman..."
"Ravshan" dostonidagi ushbu so'zlar qaysi qahramonga tegishli?
A) *Jaynoq kal* B) *Ersak kal* C) *Ayniq kal* D) *Tersak kal*
29. Berilgan qaysi g'azallar hasbi hol yo'nalishida yozilmagan?
1) Turdining "Tor ko'ngullik beklar..." misralari bilan boshlanuvchi g'azali; 2) Turdining "Turdiman" radifli g'azali; 3) Nodiraning "Kel, dahmi imtihon etib ket..." misralari bilan boshlanuvchi g'azali; 4) Uvaysiyning "Sog'indim" radifli g'azali.
A) 2, 4 B) 1, 3 C) 1, 2, 3 D) 2, 3, 4
30. Asl yigitning sifatleri
"Yigit uldir, so'zga aylasa amal
Qo'ldan kelmas ishga aylasa jadal..."
misralari orqali tasvirlangan she'r hamda uning muallifini aniqlang.
A) *"O'gut", Furqat*
B) *"Ajab ermas", Zavqiy*
C) *"Tor ko'ngullik beklar..."*, Turdi Farog'iy
D) *"Adolat yaxshi", Maxtumquli*
31. Quyidagi qaysi asarlarni Komil Xorazmiy o'zbek tiliga tarjima qilgan?
1) Mirxond, "Ravzat us-safo"; 2) Farohiy, "Mabbub ul-qulub"; 3) Badriddin Hiloliy, "Shob va gado"; 4) Kaykovus, "Qobusnoma"; 5) Faxriddin Ali Safiy, "Latoyif at-tavoyif"
A) 2, 5 B) 1, 3, 4 C) 2, 4 D) 1, 3, 5
32. Mavjud urf-odatlarini buzib, qaynonasini so'ngi yo'lga kuzatgan ayol obrazi qaysi asarda mavjud?
A) *"Kecha va kunduz" (Cho'lpon)*
B) *"Ruh bilan suhbat" (S. Zunnunova)*
C) *"Qochoq" (S. Ahmad)*
D) *"Urushning so'ngi qurboni" (O. Hoshimov)*
33. "Gul yaprog'i asalga tushgandek, uni beshikka bog'ladilar. Uni baxt bilan saodat doya singari odat bo'yicha tarbiyaladilar; bir lahza ham undan bexabar qolmang, ko'z qorachig'idek asradilar. Uni ko'z yoshini saqlagandek ko'zda asradilar".
Ushbu parchada qaysi adabiy qahramon go'dakligi haqidagi she'riy misralarning nasriy bayoni berilgan?
A) *Farhod* B) *Qays* C) *Layli* D) *Shirin*
34. Menga yaxshi dedi yor birla o'lmak,
Na lozim g'am bilan dunyoda qolmak!
Shu so'zni aytti, tig' urdi o'zig'a,
Ko'rinmay qoldi keng olam ko'zig'a.
Ushbu she'riy parchada qaysi adabiy qahramon holati tasvirlangan?
A) *Farhod, "Farhod va Shirin"*
B) *Majnun, "Layli va Majnun"*
C) *Suhayl, "Suhayl va Guldursun"*
D) *Suhayl, "Sab'ayi sayyor"*
35. Muhammad Rizo Ogahiy o'zbek tiliga tarjima qilgan tarixiy asarlarni aniqlang.
1) "Shoh va gado"; 2) "Guliston"; 3) "Axloqi Muhsiniy"; 4) "Haft paykar"; 5) "Ravzat us-safo"; 6) "Badoye ul-vaqoye"
A) 1, 5, 6 B) 3, 5, 6 C) 1, 3, 5 D) 2, 4, 6
36. Tashbeh haqida berilgan qaysi hukm noto'g'ri?
A) *ko'pincha tashbehning asos unsuri tushib qoladi*
B) *mutloq tashbehda tashbehning to'rt unsuri qatnashishi shart*
C) *tasvirda fikr qaratilgan narsa yoki tushuncha o'xshamish deyiladi*
D) *faqat o'xshatilmish saqlangan, boshqa unsurlari tushirib qoldirilgan tashbeh kinoya tashbeh deb yuritiladi*

BIOLOGIYA

37. Quyularda quloq suprasining uzunligi 2 juft polimer genlarga bog'liq. Agar quloq suprasining uzunligi 24 sm li $A_1A_1A_2A_2$ genotipli urg'ochi quyon va quloq suprasining uzunligi 16 sm li $a_1a_1A_2a_2$ genotipli erkak quyon bilan chatishtirilsa, avlodning necha foizini digeterozigota genotipli quyonlar tashkil qiladi?
A) 25 B) 75 C) 50 D) 12,5
38. Makkajo'xorida barglarning burishganligi va poyaning past bo'lishi retsessiv belgilar hisoblanib, bitta xromosomada joylashgan. Barglari silliq va normal uzunlikdagi o'simlik barglari burishgan past bo'yli o'simlik bilan chatishtirilib 1200 ta o'simlik olindi. Shundan 216 ta organizm ota-onaning ayrim belgilarini o'zida mujassamlashtirilgan. Retsessiv belgiga ega bo'lgan organizmlar sonini aniqlang.
A) 492 B) 984 C) 600 D) 108

39. Itning koker zoti junining qora rangi dominant noallel A va B genlarga bog'liq. Faqat A genining dominant holatda bo'lishi junning malla, B genining dominant holatda bo'lishi junning jigarrang, dominant genlarning uchramasligi junning oq rangda bo'lishini ta'minlasa, AaBb x aaBb genotipli organizmlar o'zaro chatishtirilgandan olingan avlodning genotip (I) va fenotip (II) nisbatlarini aniqlang.
A) $a-3:1:2:1:1$; $b-4:2:1:1$
B) $a-1:1:1:3:1:1$; $b-2:4:1:1$
C) $a-2:2:2:1:1$; $b-3:2:2:1$
D) $a-1:2:1:1:2:1$; $b-3:1:3:1$
40. DNK qo'sh zanjirida 180 ta vodorod bog'i bo'lib, uning 1/3 qismi guanin va sitozin orasida joylashgan bo'lsa, DNKdagi guanin nukleotidlar sonini toping.
A) 60 B) 20 C) 40 D) 80
41. O'simlik sitoplazmasida achish jarayonida 80 kJ energiya ATF to'plangan bo'lsa, mitoxondriyada qancha energiya (kJ) issiqlik sifatida tarqalgan (a) va shu vaqt davomida xloroplastda hosil bo'lgan ATF ga qancha energiya (kJ) bog'langan (b)?
A) $a-1160$; $b-43200$
B) $a-2320$; $b-4320$
C) $a-1280$; $b-45600$
D) $a-2320$; $b-86400$
42. Tetraploid navli qalampirning 35 ta birlamchi jinsiy hujayralaridan hosil bo'lgan spermiylarning noma'lum qismi urug'lantirishda qatnashdi. Urug'lantirishda qatnashmagan spermiylardagi jami xromosomalar soni urug'lantirishda qatnashgan spermiylardagi jami xromosomalar sonidan 8064 taga ko'p bo'lsa, markaziy hujayrani urug'lantirgan spermiylar sonini aniqlang.
A) 56 B) 49 C) 28 D) 72
43. Organizmning ikkinchi nomi va qaysi turkumga masubligi to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.
A) *soxta kurakburun-qilquyruq-bakra baliqlar*
B) *kapcha ilon-kobra-ilonlar*
C) *bukri baliq-gorbusha-karpsimonlar*
D) *qashqaldoq-bo'rsiq-suvsarsimonlar*
44. Quyidagi berilganlardan noto'g'ri ma'lumotlarni aniqlang.
1) sil tayoqchasi hujayrasidagi halqasimon DNK membrana bilan o'ralmagan; 2) xongul hujayrasi membranasini oqsil va ikki qavat lipid molekullaridan iborat; 3) loviya urug'i hujayrasidagi donador endoplazmatik to'r lipid sintezini amalga oshiradi; 4) ko'k yashil suv o'tlarining hujayralari erkin azotni to'plash xususiyatiga ega; 5) oq po'panak tanasi bir yadroli ko'p hujayralardan iborat; 6) batsidiya hujayralarida lixenin, amilaza, turli vitamin va fermentlar uchraydi.
A) 1,6 B) 2,4 C) 3,5 D) 1,3
45. Paleozoy (a) va mezozoy (b) eralariga xos biologik progresslarni aniqlang.
1) qushlarni issiqqonlilik; 2) urug'li o'simliklarda chang yo'li va urug; 3) hasharotlarda qanot; 4) stegosefallarda besh barmoqli oyoqlar; 5) sutemizuvchilarda to'rt kamerali yurak; 6) sudralib yuruvchilarda qalin po'choq bilan qoplangan tuxum
A) $a-3,4$; $b-1,2$
B) $a-2,6$; $b-1,5$
C) $a-3,4$; $b-5,6$
D) $a-1,3$; $b-2,5$
46. Organizm (a) va biosfera (b) darajadagi hodisalarni aniqlang.
1) lipa changdonida arxeosporaning hosil bo'lishi; 2) itbaliqning metamorfozi; 3) uglerodning biogen migratsiyasi; 4) yadrochada ribosomalarning shakllanishi; 5) lishaynikda suvo't va zamburug'ning o'zaro munosabati; 6) qirg'ovul kenja turining paydo bo'lishi; 7) o'tloqda o'suvchi o'simliklar va o'txo'r hayvonlarning o'zaro munosabati
A) $a-2,5$; $b-3$
B) $a-1,6$; $b-3$
C) $a-5,7$; $b-3$
D) $a-2,4,6$; $b-7$
47. Abiotik omillarning ta'siri to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.
a) namlik; b) topografik;
1) glediychining o'zidan fitonsid ajratib chiqarishi; 2) zamburug'ning penitsill ishlab chiqarishi; 3) tog'larda yashovchi odamlar qonida eritrotsitlarning ko'p bo'lishi 4) o'simliklar o'rtasida yorug'lik uchun kurash; 5) yorug'lik yetishmasligi natijasida odamlarda D avitaminozi rivojlanishi; 6) yomg'ir chuvalchening yozda pillaga o'rilib uyquga ketishi.
A) 1,2,5 B) 2,3,6 C) 1,2,4 D) 3,5,6
48. Qaysi belgilarning irsiylanishi polimer genlar faoliyatiga bog'liq emas?
1) piyozbosh rangining oq bo'lishi; 2) qoramollarda sutning miqdori; 3) itlarda yungning oq bo'lishi; 4) tovuqlarda patning qora rangda bo'lishi; 5) xo'rozlarda gulsimon tojning irsiylanishi; 6) lavlagida qandning miqdori; 7) xushbo'y no'xotda gultojbarglarning oq bo'lishi; 8) bug'doyda donning qizil rangda bo'lishi
A) 3,6 B) 2,4 C) 1,8 D) 5,7
49. Odammning orqa miyasiga xos bo'lgan to'g'ri ma'lumotni aniqlang.
1) Orqa miya to'qimasining yallig'lanishi miyelit deb ataladi.
2) Polimiyelit kasalligida tegishli segment boshqaradi va a'zolarining sezuvchanligi va harakati susayadi yoki butunlay yo'qoladi.
3) Orqa miyaning dastlabki 8 ta segmentida joylashgan nerv markazlari qo'lning ichki yuzasidagi teri va muskullarning sezuvchanligi va harakatini ta'minlaydi.
4) Orqa miyani o'rab turuvchi pardaning tashqi qismi qattiq, o'rta qavaqti o'rgimchak to'rsimon, ichki qavati yumshoq parda deyilib, o'rta va tashqi parda orasida orqa miya suyuqligi bo'ladi.
A) 1,4 B) 2,3 C) 3,4 D) 1,2
50. II qon guruhiga ega rezus musbat, sog'lom o'g'il bolaning katta qon aylanish doirasi arteriyalardagi qon plazmasida qanday moddalar bo'ladi?
A) *antitanalar, insulin, agglyutinin β , gemoglobin, glyukoza, fermentlar*
B) *gormonlar, vitaminlar, antitanalar, glyukoza, agglyutinogen A*
C) *antigemofil omil, agglyutinin β , gormonlar, vitaminlar, rezus omil*
D) *aminokislota, mochevina, kreatinin, tiamin, agglyutinin β*
51. Odamdagi o'mrov osti muskulining bo'yinning teri osti muskulidan farqini toping.
1) vegetativ nerv sistemi orqali boshqariladi; 2) joylashuv ko'ra to'sh-o'mrov so'rg'ichsmon muskul bilan bir guruhga kiradi; 3) joylashuviga ko'ra diafragma muskuli bilan bir guruhga kiradi; 4) gavdaning ko'krak muskuli hisoblanadi; 5) suyakka birikadi; 6) boshning harakatini ta'minlaydi; 7) qo'lning harakatida ishtirok etadi
A) 1,4,5 B) 1,5 C) 2,6 D) 3,4,7
52. Odam organizmida A vitaminining yetishmasligi natijasida...
1) miltklar qonaydi, tishlar to'kiladi. 2) enterit kasalligi kelib chiqadi. 3) qo'l-oyoq muskullari uvushib og'riydi. 4) nerv tolalari falajlanadi. 5) traxeyaning shilliq pardasi yallig'lanadi. 6) epiteliy to'qimasining yangilanishi buziladi.
A) 3,4 B) 4,5 C) 1,5 D) 2,6
53. Sezgi analizatorlari haqidagi noto'g'ri fikrni aniqlang.
A) *Terining derma qavatida issiqni va bosimni sezuvchi retseptorlar siypalashni va og'riqni sezuvchi retseptorlarga nisbatan chuqurroq joylashgan.*
B) *Gipermetropiya keksalarda ko'z gavhari do'ngligining kamayib ketishi tufayli yuzaga keladi.*
C) *Quloqning suyak labirinti bilan parda labirinti orasida endolimfa, parda labirinti ichida perilimfa suyuqligi bo'ladi.*
D) *Harakat analizatorning oliy nerv markazi bosh miya katta yarimsharlari po'stlog'ining oldingi markaziy egatida joylashgan.*
54. Soxtaoyoqlilar sinfi vakillarining qolgan barcha sodda hayvonlarga o'xshashlik belgilarini aniqlang.
1) hujayra membranasining mavjudligi; 2) oziqlanish usuli; 3) harakatlanish organoidining bo'lishi; 4) hujayrasida yadroning bo'lishi; 5) ko'payish jarayoni
A) 1,2 B) 1,4 C) 3,5 D) 2,4
55. Og'iz a'zosi kemiruvchi tipda tuzilgan chala o'zgarish bilan rivojlanadigan hasharotlarni aniqlang.
A) *Sariq suvarak, moviy ninachi, to'shak qandalasi*
B) *yashil temirchak, Osiyo chigirtkasi, Turkiston termi, halqali ninachi*
C) *Osiyo chigirtkasi, suluv ninachi, kolorado qo'ng'izi, beshiktartar*
D) *moviy ninachi, yashil temirchak, Turkiston termi, burga*
56. Alligator bilan bir sinfda (a) va begemot bilan bir turkumga (b) birlashtirilgan hayvonlar to'g'ri keltirilgan javobni aniqlang.
A) *a-gekkon, kobra, gavial; b-arxar, g'izol, zubr*
B) *a-And kondori, kobra, ilonbo'yin toshbaqa; b-arxar, bizon*
C) *a-aureliya, kabarga, yelik; b-to'ng'iz, gibbon, oqcha*
D) *a-kaputsin, kapcha, gatteriya guattara; b-mufon, g'izol, bizon*

57. Quyida keltirilgan hayvonlar qushlar (a), sudralib yuruvchilar (b), suvda ham quruqlikda yashovchilar (c) sinflariga ajratib ko'rsatilgan javobni belgilang.
1) kazuar; 2) iguana; 3) lira; 4) povituxa; 5) xameleon; 6) agama; 7) sezarka; 8) kvaksha; 9) salamandra
A) a-2,3,7; b-1,5,9; c-4,6,8
B) a-1,3,7; b-2,5,6; c-4,8,9
C) a-2,5,6 b-4,8,9; c-1,3,7
D) a-1,5,7; b-3,4,6; c-2,8,9
58. Organizm (a) va biosfera (b) darajasidagi hodisalarni aniqlang.
1) gomologik xromosomal orasidagi konyugatsiya jarayoni; 2) kapalak qurtining metamorfozi; 3) uglerod-biogen migratsiyasi, 4) translokatsiya; 5) lishaynikda suvo't va zamburug'ning o'zaro munosabati; 6) qirg'ovul kenja turlarning paydo bo'lishi; 7) yaylovda o'suvchi o'simliklar va o'txo'r hayvonlarning o'zaro munosabati
A) a-1,6; b-3 B) a-2,4,6; b-7 C) a-5,7; b-6 D) a-2,5; b-3
59. Geterotrof oziqlanish xususiyatiga ega prokariot (a) va eukariot (b) organizmlarni aniqlang.
1) ossillatoriya; 2) temir bakteriyalari; 3) pichan bakteriyasi; 4) shumg'iya; 5) rafleziya; 6) kalina; 7) midiya; 8) giatsint; 9) parpi
A) a-1,2; b-5,6,7
B) a-2,3; b-6,7,8
C) a-2,3; b-4,5,6
D) a-3; b-6,8,9
60. Avtotrof oziqlanish xususiyatiga ega prokariot (a) va geterotrof oziqlanish xususiyati mavjud bo'lgan eukariot (b) organizmlarni aniqlang.
1) ossillatoriya; 2) oltingugurt bakteriyalari; 3) pichan bakteriyasi; 4) shumg'iya; 5) rafleziya; 6) qo'ziqorin; 7) midiya; 8) giatsint; 9) parpi
A) a-1,2; b-4,5,6
B) a-2,3; b-7,8,9
C) a-1,2,7; b-6,8
D) a-1,9; b-6,7,8
61. Qaysi jarayonlar mitoz uchun xos emas?
1) profaza, metafaza, anafaza, telofaza bosqichlarining bo'lishi; 2) ikkita bir xil irsiy axborotga ega gaploid to'plamli hujayralarning hosil bo'lishi; 3) gomologik xromosomalarning ajralib har hil xujayralarga tarqalishi; 4) gaploid to'plami mikrospori bo'linishi; 5) telofazadan so'ng doim sitokinez sodir bo'lishi; 6) diploid to'plami arxeosperaning bo'linishi
A) 4,5,6 B) 1,2,5 C) 3,6 D) 3,4
62. Seleksiyada yakka (a) va yalpi (b) tanlash usullarining qo'llanilishi bilan bog'liq ma'lumotlar to'g'ri juftlangan javobni belgilang.
1) chetdan changlanuvchi o'simliklarga nisbatan qo'llaniladi; 2) toza liniyalari olinadi; 3) genetik nuqtai nazardan bir xil bo'lmagan navlar olinadi; 4) genetik nuqtai nazardan bir xil organizmlar guruhi olinadi; 5) avlodlar soni kam bo'lganligi sababli chorvachilikda qo'llaniladi
A) a-3; b-1,2
B) a-1,4; b-3,5
C) a-2,4; b-3
D) a-1,3; b-4,5
63. BamHI restriktazasi GGATCC nukleotidlar ketma-ketligini tanib, GG nukleotidlari orasidagi bog'larni kesadi. Maxsus sharoitda 134,3 nm uzunlikdagi DNK molekulasida BamHI restriktazasi orqali A,B,C,D,E bo'laklarga bo'lindi. Hosil bo'lgan barcha DNK bo'laklaridagi jami vodorod bog'lar soni dastlabki DNK molekulasidagi vodorod bog'lar sonidan 4% ga kam. Agar nukleotidlar orasidagi masofa 0,34 nm ekanligi ma'lum bo'lsa, dastlabki DNK molekulasida tarkibidagi nechta vodorod bog'lari A va T nukleotidlari orasida joylashgan?
A) 480 B) 354 C) 370 D) 320
64. Gullari qiyshiq, barglari murakkab tuzilgan o'simliklarni aniqlang.
1) o'tloq sebgasi; 2) yantoq; 3) yeryong'oq; 4) beda; 5) burchoq; 6) partenosis
A) 1,3,4,5
B) 2,4,5,6
C) 1,2,3,6
D) 2,3,4,6
65. Nastarin qaysi jihatlari bilan tokka o'xshaydi?
1) urug'lanishdan so'ng meva hosil qilishi; 2) gullarning qiyshiqligi; 3) ro'vak to'pgul hosil qilishi; 4) barglarining novdada joylashuvi; 5) hayotiy shakli; 6) gulpoyasining shoxlanishi
A) 1,3 B) 2,5 C) 4,6 D) 4,5
66. Rezavor meva hosil qiladigan o'simlik navlarini aniqlang.
1) Zarg'aldoq; 2) Vatan; 3) Farhod; 4) Sohibi; 5) Gultish; 6) Qozidastor; 7) Buvaki; 8) Zarmiton; 9) Obidov; 10) Kattaqo'rg'on
A) 4,5,7,10 B) 1,3,6,9 C) 5,7,8,10 D) 1,2,7,8
67. Na'matak va tuxumak uchun umumiy belgilarni aniqlang.
1) mangnoliyatoifalar bo'limiga kiradi; 2) guli qiyshiq; 3) mevasi choklar yordamida birikkan; 4) hayotiy shakli buta; 5) bargchalari yonbargchali; 6) urug' meva ichida yetiladi
A) 3,4 B) 4,6 C) 1,2 D) 5,6
68. Zuxrasoch o'simligining sporadan rivojlanuvchi bo'g'inida qanday qismlar hosil bo'ladi?
1) ildizpoya; 2) barg; 3) poya; 4) rizoid; 5) arxegoniya; 6) anteridiy; 7) murtak; 8) sorus; 9) sporangiy; 10) gameta
A) 4,6,10 B) 1,2,3 C) 5,6,7 D) 7,8,9
69. Zuxrasoch o'simligida sporadan rivojlanuvchi bo'g'inida qanday qismlar hosil bo'ladi?
1) ildizpoya; 2) barg; 3) poya; 4) rizoid; 5) arxegoniya; 6) anteridiy; 7) murtak; 8) sorus; 9) sporangiy; 10) gametalar
A) 5,6,7 B) 4,5,10 C) 1,2,3 D) 7,8,9
70. Qirg'uloqlarda murtakdan rivojlanuvchi bo'g'inida qanday qismlar hosil bo'ladi?
1) ildizpoya; 2) barg; 3) poya; 4) rizoid; 5) sporangiy; 6) anteridiy; 7) sporalar; 8) sorus; 9) arxegoniya; 10) gametalar
A) 2,5,8 B) 4,7,8 C) 4,6,9 D) 1,3,10
71. Yer yuzidagi yagona quruqlik-Pangeya ikki bo'lakka ajralgan davrda...
A) yo'ldoshli sutemizuvchilar paydo bo'lgan
B) kordaitlar paydo bo'lgan
C) dastlabki sutemizuvchilar paydo bo'lgan
D) arxeopteriks paydo bo'lgan
72. Divergensiya (a) va konvergensiya (b) hodisalari to'g'ri ko'rsatilgan javobni aniqlang.
A) a-odam va boshqa hayvonlar gemoglobin zanjiridagi aminokislotalar tarkibidagi farq; b-ko'rshapalak va qushlarning qanoti
B) a-dengiz toshbaqasi va delfinlarda oyoqlarning eshkaksimon bo'lishi; b-boychechak turkumiga mansub 30 ga yaqin turlarning mavjudligi
C) a-ixtizavr va sutemizuvchilardan delfinning tana tuzilishning o'xshashligi; b-delfinning oldingi oyog'i suzishga, otning oldingi oyog'i chopishga moslashganligi
D) a-xaltali krot, oddiy krot tashqi qiyofasining o'zaro o'xshashligi; b-chigirka oyog'ining sakrashga, suv qandalasi oyog'ining suzishga moslashganligi

KIMYO

73. Tabiiy yuqori molekulyar birikmalarni ko'rsating.
1) selluloza; 2) viskoza; 3) kraxmal; 4) atsetat; 5) oqsil; 6) rezina; 7) nuklein kislota; 8) lignin
A) 2,4,6,7,8
B) 1,3,5,7,8
C) 1,2,3,4,6
D) 3,4,5,6,7
74. Viniliden ftorid molekulasida 1-uglerod atomining oksidlanish darajasini aniqlang.
A) +1 B) +2 C) -2 D) -1
75. Quyidagi berilganlardan faqat oksidlovchilarni ajrating.
1) NaMnO₄; 2) H₂SO₄; 3) H₂S; 4) CrO₃; 5) NH₃; 6) HClO₄
A) 1,2,3 B) 1,2,4,6 C) 4,5,6 D) 1,2,5
76. DNK qo'sh spirali tarkibidagi nukleotidlarda 9600 ta uglerod atomi bor bo'lsa, adenin va timin nukleotidlar yig'indisini aniqlang. (nukleotidlarning 20% ini guanin tashkil etadi)
A) 1000 B) 1200 C) 1300 D) 800
77. Qaysi aminokislota qizdirilganda akril kislota hosil boladi?
A) β-aminopropan kislota
B) β-aminobutan kislota
C) α-aminopentan kislota

- D) *a-aminobutan kislota*
78. 59 g R-CCl₃ tarkibli gemigaloid uglevodorod suv bilan gidrolizlanganda 29,6 g karbon kislota olindi. Olingan karbon kislota aniqlang.
A) *sirka kislota*
B) *chumoli kislota*
C) *propion kislota*
D) *moy kislota*
79. 90 g glukozaga kuchli oksidlovchilar bilan oksidlanganda olingan kislota nechta gramm 20% li o'yuvchi natriy bilan ta'sirlashadi?
A) 100 B) 300 C) 200 D) 400
80. Agar etin hosil bo'lishida gibrid orbitallar soni 16 ta bo'lsa, nechta sp-s bog'lanish hosil bo'lgan?
A) 6 B) 8 C) 12 D) 4
81. 14,7 g ortofosfat kislotasi 33,3 g noma'lum asos bilan reaksiyaga kirishganda (MeOH)₃PO₄ tuzi hosil bo'ldi. Bunda qancha (ml) suv hosil bo'ladi?
A) 4,95 B) 9,15 C) 8,1 D) 3,6
82. Metilsiklobutanni nechta xil digalogenli alkandan Zn metali ta'sir ettirib olish mumkin.
A) 1 B) 4 C) 2 D) 3
83. O'zaro izomer bo'lgan ikkita aromatik uglevodorod kaliy permanganatning kislotali eritmasi bilan oksidlanganda 1,4 mol CO₂ gazi, 0,2 mol benzoy kislota va 0,4 mol tereftal kislota hosil bo'ldi. Boshlang'ich uglevodorodlar massasini toping.
A) 20,1; 12
B) 33,5; 80,4
C) 46,9; 93,8
D) 26,8; 53,6
84. Dissotsiatsiyalanish darajasi 96% bo'lgan natriy nirtat tuzi eritmasida 2400 ta ion bor bo'lsa, nechta dissotsiatsiyalanmagan tuz molekulasini bor? (suvning dissotsiatsiyalanishi hisobga olinmasin)
A) 20 B) 50 C) 30 D) 60
85. Qaysi metall atomlari zich joylashgan geksagonal sistemada kristallanadi, lekin 880°C da qizdirilganda polimorf o'zgarish vujudga kelib, kristall panjarasi hajmiy markashlashgan kubga aylanadi?
A) Co B) Ti C) Hg D) Ag
86. Eritmada gidroliz jarayonini tezlashtirish uchun qanday jarayonlarni amalga oshirish kerak?
1) eritmani suyultirish; 2) haroratni oshirish; 3) eritmani konsentrlangan holda saqlash; 4) teskari muhitli tuz qo'shish
A) 1,2,4 B) 1,3 C) 2,3 D) 3,4
87. Ammiak sintez qilish jarayonida reaktordagi bosim 20% ga kamaydi. Boshlang'ich aralashmadagi azot bilan vodorod miqdori stexiometrik nisbatda bo'lsa, reaksiyadan keyin hosil bo'lgan gazlar aralashmasining hajmiy tarkibini aniqlang.
A) 3/16; 9/16; 1/4
B) 1/9; 2/3; 2/9
C) 3/10; 3/10; 2/5
D) 1/4; 1/4; 1/2
88. 2 molekula etin va 1 molekula C₃H₄ trimerlanishidan olingan aromatik uglevodorodga konsentrlangan nitrat va sulfat kislotalar aralashmasi ta'sir ettirilganda tarkibida bittadan NO₂ guruh tutgan nechta isomer hosil bo'ladi? (nitrogruppasi oriyentatsiyasi qoidasiga binoan o'rin almashadi, yon zanjirining nitrolanishi hisobga olinmasin)
A) 3 B) 1 C) 4 D) 2
89. 0,06 mol CuSO₄·3H₂O va CuSO₄·5H₂O aralashmasining to'liq degidratlanishidan 0,2 mol suv hosil bo'ldi. Kristallogidratlarning mol nisbatini toping.
A) 2:4 B) 4:5 C) 3:1 D) 5:1
90. Tarkibida massa bo'yicha 28% Me, 24% S va 48% O bo'lgan moddani formulasi aniqlang.
A) FeSO₄
B) Fe₂(SO₄)₃
C) Cr₂(SO₄)₃
- D) Na₂SO₃
91. 1 mol C₃H₆ va H₂ aralashmasi (D_{m2}=15) yopiq idishda katalizator ishtirokida 320 °C gacha qizdirildi. So'ngra harorat dastlabki holatga keltirilganda idishdagi bosim 17% kamaygan bo'lsa, reaksiyaning nazariy jihatdan unumini (%) toping.
A) 56,67 B) 66,67 C) 70 D) 80
92. X% li eritma massasining 1/5 qismi bug'latildi. Bunda erituvchining massasi 1/4 qisimga kamaydi. Eritmaning massa ulushi 5/4 marta ortsa, X ni aniqlang.
A) 25 B) 20 C) 30 D) 15
93. Molyar konsentratsiyalari nisbati 2:1 bo'lgan sulfat va xlorid kislotalar eritmalarini to'la neytrallashtirish uchun 200 g 28% li KOH eritmasi sarflandi. Reaksiyaga kirishgan sulfat kislotalar massasini (g) aniqlang.
A) 39,2 B) 7,3 C) 98 D) 49
94. Atomlari soni 1:0,5 nisbatda bo'lgan saxaroza va suv 55°C da aralashtirilganda 210 g cho'kma va 2175 g to'yingan eritma hosil bo'ladi. Eritma tayyorlash uchun olingan saxaroza va suv massalarini (g) aniqlang.
A) 1134, 1251
B) 1500, 885
C) 1710, 675
D) 1410, 975
95. Eritmadagi H⁺ ionlari OH⁻ ionlaridan 10⁶ marta ko'p bo'lsa, eritmadagi pOH qiymatini toping.
A) 4 B) 10 C) 9 D) 3
96. Ortofosfat kislotada eritmasida quyidagi ionlarni ularning miqdorini ortib borish tartibida joylashtiring.
1) H₃O⁺; 2) PO₄²⁻; 3) HPO₄²⁻; 4) H₂PO₄⁻
A) 2,3,4,1 B) 1,4,2,3 C) 3,2,1,4 D) 1,4,3,2
97. PCl₃+KMnO₄+H₂O=H₃PO₄+KCl+HCl+... Reaksiya tenglamasini tugallang va Mn⁷⁺ ning qanday birikmaga o'tishini aniqlang?
A) K₂MnO₄
B) Mn(OH)₂
C) MnCl₂
D) MnO₂
98. Bir metal tuzining suvdagi eritmasi orqali 4 soat davomida 2,68 amper tok kuchi bilan o'tkazilsa, 8,4 g metal ajralib chiqadi. Tokka nisbatan unum 75% bo'lsa, metallning kimyoviy ekvivalentini aniqlang.
A) 32 B) 29 C) 26 D) 28
99. Metallning galogenli birikmasi tarkibida 86,4% galogen, uning oksidi tarkibida 28,57% kislorod bor. Galogenni aniqlang.
A) fluor B) xlor C) brom D) yod
100. Natriy gidrokarbonat va kristall soda aralashmasi qizdirilganda massasi 31,8 g bo'lgan qattiq qoldiq hosil bo'ldi. Agar bunda 2,24 l (n.sh) CO₂ ajralgan bo'lsa, dastlabki tuzlar aralashmasi massasini (g) hisoblang.
A) 74 B) 38 C) 67,8 D) 48,6
101. 0,5 mol litiy va kadmiydan iborat aralashma tarkibidagi litiyning mol ulushi kadmiyning massa ulushiga teng bo'lsa, kadmiyning massasini (g) hisoblang.
A) 22,4 B) 11,2 C) 28 D) 16,8
102. Bariy xlorid eritmasiga tegishli miqdorda Na₂SO₄·10H₂O kristallogidratidan qo'shilganda 233 g cho'kma tushdi va 2,5 molyalli eritma hosil bo'ladi. Dastlabki bariy xlorid eritmasining massasini (g) aniqlang.
A) 524 B) 628 C) 208 D) 828
103. xCaCO₃=yCaCO₃+zCaO+zCO₂ ifodada x, y, z, z koeffitsiyentlarning eng kichik butun qiymatdagi nisbatlari 2:1:1:1 bo'lsa, reaksiyaning mahsulot unumini (%) aniqlang.
A) 50 B) 53 C) 170 D) 85
104. Uchta gazdan iborat aralashmada NO va Ar larning mol ulushlari 25% va 25% ga, NO ning massa ulushi esa 19% ga teng bo'lsa, noma'lum gazning molyar massasini (g/mol) aniqlang.
A) 16 B) 44 C) 32 D) 20
105. Ikki valentli metall bo'lagi xona haroratida xlorid kislotani 54,6 g 10 molyalli eritmasidagi HCl tugaguncha eritilganda H₂ gazi ajraldi va MeCl₂

ning 32,2% li eritmasi hosil bo'ldi. Hosil bo'lgan MeCl_2 eritmasi massasini (g) aniqlang. (Metall suv bilan reaksiyaga kirishmaydi deb hisoblansin)
A) 71 B) 66 C) 59 D) 46

106. Qaysi tuz eritmasida ishqoriy muhitni ta'minlash gidrolizlanish reaksiyasini susaytiradi?

- A) MgSO_4
- B) NaNO_3
- C) K_2SO_3
- D) ZnCl_2

107. Alkan molekulyar massasi uning tarkibidagi uglerod atomlari massasidan (m.a.b) 8 m.a.b ga ortiq bo'lsa, alkanni aniqlang.

- A) *etan* B) *butan* C) *pentan* D) *propan*

108. Noma'lum alken gidrogenlanganda 43,5 g mahsulot olindi, yetarli kislorodda yoqilganda esa 132 g modda hosil bo'ldi. U bromlanganda necha gramm dibromalkan hosil bo'ladi?

- A) 138 B) 162 C) 151,5 D) 150,4